

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Confirmatur amplius dicta, & declarantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

accidentia sunt actus indirectus, & secundarius respectu materiae primae, sed eo modo respicit materia prima aliquem actum, quo recipit ipsum, quia materia prima eo quod in sententia Thomistarum est pura, tota, & adaequate potentia passiva, & receptiva, omnem actum quem respicit, respicit in ordine ad recipiendum, & eo modo quo potest recipere, sed materia prima non potest recipere directe, primario, & immediate ratione sui actum accidentalem, sed ratione totius compositi indirecte, secundario, & accidentaliter ratione totius; ergo similiter non respicit ratione sui immediate, directe, & primario actus accidentales, accidentia nimirum, v.g. quantitatem, qualitates, & &c.

55 Consequentia prima, & praecipua est evidentior; quia omne praedicatum per se primario, & immediate conveniens alicui subiecto, non potest sumi per ordinem ad aliquid, quod per accidens secundario indirecte convenit tali subiecto, ut videre est in relationibus, quae in vestra sententia non multiplicantur ad multiplicationem terminorum materialium, neque per ordinem ad illam, quia talis multiplicatio per accidens secundario, indirecte, & non primario, ac per se respicitur a relationibus; multiplicantur autem individualiter per ordinem ad terminos formales, quos per se primario, directe, & immediate respiciunt relationes. Item specificatio materiae primae, seu ratio specifica illius non accipitur ab ipsa in ordine ad accidentia, sed potius in ordine ad formam substantialem, quia specifica ratio materiae primae est ratio per se primario, & immediate conveniens materiae primae, & accidentia non respicit per se, & primario materia prima, sed formam substantialem. Item visio beatifica in sententia Thomistarum non specificatur a creaturis, quae videntur in Deo; sed ab essentia divina, alias visio non esset supernaturalis, & tota ratio est, quia visio beatifica non respicit tanquam obiectum primarium, sed potius secundarium creaturas, sed solum Deum; ergo eo modo debet esse terminus ordinis alicuius praedicati, quo est ipsum praedicatum, quare si convenit alicui aliquod praedicatum intrinsecum per se primario, & directe, etiam terminus talis ordinis debet per se primario, & immediate respici a tali re, ut sumat illud praedicatum, quia inter terminum, & relationem transcendentalem debet dari proportio in eodem ordine; unde si relatio est per se, aut praedicatum terminus talis praedicati, & ordinis, debet esse per se, & si terminus est per accidens, & secundarius, non potest sumi ab eo praedicatum per se.

56 Exemplo clarissimo demonstratur; visio corpora, quae terminatur ad panem, & hostiam, antequam consecratur post consecrationem permanet eadem numero visio, nec destruitur prima, & resultat alia numero, & ratio est evidens, quia licet destruat substantia panis individua, non destruantur haec accidentia numero, a quibus per se haec individuatio visionis sumitur, & non a substantia panis, nec ordinem ad illam, quia sola haec accidentia primario per se immediate, & directe respiciuntur; haec autem substantia non per se primario, sed per accidens, indirecte, & secundario respicitur; sed haec numero materia prima quatenus haec & individua non primario per se respicit accidentia ratione sui directe, sed potius indirecte per accidens, & ratione alterius, scilicet compositi: ergo non accipit suum esse indivi-

duum per ordinem ad accidentia, sed potius per ordinem ad suum proprium esse, &c.

Declaratur amplius, essentia hominis, v.g. non sumitur in ordine ad risibilitatem, neque in ordine ad suas proprietates, sed potius in ordine ad id, quod primario illi convenit: ergo similiter neque individuatio materiae, neque totius compositi potest sumi in ordine ad propria accidentia, quae secundario, & non primario eo quod accidentia sunt, conveniunt materiae, & composito.

Tandem; quia totum compositum tam absolutum est in essentia, quam in individuatione, eo quod individuatio in omnibus sequitur essentiam, quia est actus immediatus contrahens essentiam, contrahens enim, & contrahibile sunt in eodem ordine; unde si species ultima alicuius entitatis, ita est absoluta, ut nullo modo accipiat suum esse per ordinem ad aliud, neque differentia individualis recipit suum esse similiter per ordinem ad aliud, ut videre est in albedine; quae quia non recipit suum esse specificum per ordinem ad aliquod obiectum, non recipit suum esse individuale per ordinem ad obiectum; è contra vero, quia visio recipit suum esse essentiale per ordinem ad obiectum, etiam recipit suum esse individuale in ordine ad obiectum; sed totum compositum, v.g. homo non recipit suum esse specificum per ordinem ad accidentia, sed potius per ordinem ad formam substantialem: ergo similiter homo non accipit suum esse individuale substantiale per ordinem ad accidentia, sed potius per ordinem ad formam substantialem.

SUBSECTIO IV.

Confirmantur amplius dicta, & declarantur.

Quia singularitas, & individuatio Petri, v.g. 59 quae nihil aliud est, quam haecceitas, seu petitas illius non distincta ex natura rei ab essentia hominis, est singularitas substantialis, & a parte rei vera, & realis substantia, quia identificatur vere, & realiter cum essentia Petri; scilicet cum humanitate seu cum esse hominis; quod vere, & absolute res, & substantia est: ergo illa singularitas, seu individuatio completa est absoluta, & non respectiva singularitatis, quod & adversarij concedunt; nam faterentur ipsi, individuum completum non individuari ab ordine ad aliquod, quia in se absolutissima entitas est, & ratione naturali evidenter patet. Nam singularitas Petri est substantia completa a parte rei, & distinguitur ab individuatione huius relationis, huius actionis, & huius praesentiae, & exterorum relativorum transcendentia, quia relativa transcendentia individuatur per respectum ad terminum suae relationis transcendentis: ergo singularitas Petri, quae absoluta est, & non relativatranscendentaliter, non individuabitur ab ordine, vel respectu ad aliud a se distinctum, sed per se ipsum, & in ordine ad se est singularis sine ordine ad aliud, quia non est relativus transcendentaliter in ordine ad aliud, & idem est in Angelis, nam Gabriel non est talis, Angelus per ordinem ad aliud a se distinctum, quia in se non est respectivus transcendentaliter, ex eo quod substantia completa singularis est, quae

quæ ut talis semper est absoluta entitas in sua singularitate sine vilo ordine, & respectu ad aliud, & ratio à priori evidens est, quia eo modo, quo est essentia communis specifica, debet esse differentia individualis illius; tum quia differentia est quasi actus; & ratio communis ut potentia: tum quia illa est contrahens, & illa contrahibilis; actus enim, & potentia, contrahens, & contrahibile debent habere proportionem; unde quia actio ut sic est relativa transcendentalis; ita singularis actio debet esse similiter relativa transcendentalis; sed essentia hominis, & cuiuscunque substantiæ completa, v. g. homo ut sic, Angelus ut sic, &c. sunt essentiæ absolutæ, & minime relativæ transcendentaliter: ergo talibus essentis correspondent individuationes substantiales completæ absolute sine aliquo ordine transcendentali ad aliud, ita ut minime sumatur talis differentia individualis per respectum, seu ordinem ad illud; sicut quia eadem essentia hominis, ut sic, vel Angelus ut sic est substantia, Petreitas, vel Gabrieleitas, quæ sunt differentie contrahentes hominem, & Angelum, sunt substantiales, & non accidentales; e contra vero, quia albedo ut sic est accidens, correspondet illi differentia individualis, quæ non sit substantialis, sed accidentalis: ergo eodem modo, quia homo ut sic, & Angelus ut sic sunt essentiæ absolute sine relatione transcendentali, aut sine eo quod accipiant prædicata essentialia specifica per respectum ad aliquod accidens, Petreitas, & Gabrieleitas, quæ sunt differentie individuales correspondentes illis, erunt absolute singularitates sine ordine transcendentali à paritate rationis, & sine eo quod accipiant suum esse individuum; & singulare per respectum ad aliquod accidens, præcipue quia ut probatum est *disp. 1.* dum egimus de *Obiecto Metaphysice*, nulla substantia completa dicit ordinem, seu respectum ad accidens, uti est quantitas, quia res superioris ordinis non dicit relationem ad rem inferioris ordinis, videantur ibi late dicta: ergo singularitas substantialis Petri non potest sumi per ordinem transcendentalē ad hanc numero quantitatem.

Tunc sic, si materia prima, quatenus est principium intrinsecum individuationis Petri, per vos connotaret quantitatem, vel diceret ordinem ad illam, sumeretque individuationem per respectum ad ipsam, sequeretur evidenter, ipsam singularitatem completam Petri dicere ordinem transcendentalē ad quantitatem, sumereque suam individuationem per respectum ad ipsam; sed hoc est absurdum ut probatum manet: ergo absurdum est id, ex quo sequitur necessario hoc per evidentem consequentiam; sequela sic probatur manifeste, quia quotiescunque principium aliquod intrinsecum quatenus tale, & quatenus constituit ipsum principium, constituit per se ipsum, & ipsum respicit aliud per ordinem, connotationem, seu respectum transcendentalē, tale principium quatenus tale est, habet proprium esse per connotationem eandem, & per ordinem transcendentalē ad ipsum, ad quod refertur principium; sed materia prima quatenus principium est singularitatis, & individuationis Petri, v. g. habet suum esse per ordinem ad quantitatem: ergo ipsa singularitas Petri, quæ principium est à tali principio, constituiturque ab ipso, habebit sine dubio suum esse per con-

notationem ad quantitatem, & in ordine ad ipsam. Minor, & consequentia sunt evidentes: maior sic demonstratur, nam quia principium huius concreti, scientis, v. g. quod non est aliud, nisi scientia, & principium huius intellectivi formaliter, cuius principium intrinsecum sine dubio est intellectus, dicunt ordinem transcendentalē ad obiectum etiam sciens, & intellectivum, quæ sunt concreta constituta per illa principia, dicunt eundem ordinem, & specificantur ab obiectis, & accipiunt suum esse ab illis; sicut & principia eorundem. Item, quia unio materiæ ad formam ordinatur essentialiter ad formam, ipsa materia ut unita reduplicative, quæ constituitur formaliter per unionem dicit ordinem ad formam: ergo quotiescunque aliquod principium intrinsecum constitutum per proprium esse aliquius entis, habet suum esse per ordinem ad aliquem terminum, etiam principiatum per illud habet suum esse per ordinem ad eundem terminum; & ratio est manifesta, quia quidquid habet principium quatenus tale, communiceat principiato, & principiatum habet ipsum esse principij, quia principium exhibendo proprium esse principiato constituit illud: sed principium habet proprium esse per ordinem ad terminum: ergo principiatum habebit esse per eundem ordinem ad terminum.

Quod vergetur amplius in materia, de qua agimus, nam si individuum solum habet esse individui per vos à materia, & non à forma, nec ab unione: ergo solum habebit esse individuum, & singulare quatenus tale eo modo, quo principium adæquatum, & solum intrinsecum talis esse habet: sed materia prima est adæquatum principium talis esse individui formalissime, & habet suam individuationem differentiam solum per ordinem ad quantitatem, &c. ergo etiam Petrus, v. g. quatenus talis habebit suum esse solum per ordinem ad quantitatem, &c. quod ut vidimus est absurdum.

Sed demus, quod compositum accipiat suam individuationem per ordinem ad aliud distinctum à se distinctione excludentis ab excluso, nihilominus non poterit sumere illud esse in ordine ad quantitatem, & accidentia: ergo falsa est sententia Adversariorum. Antecedens sic probatur, quia individuatō, & singularitas substantiæ completæ est substantialis; sed esse substantiale quatenus tale est, non potest sumi in sua prima constitutione per ordinem ad accidens: ergo singularitas, & individuatō substantiæ completæ quatenus talis non poterit sumi in ordine ad quantitatem quæ verum, & proprium accidens reale est. Minor sic probatur, quia quod prius est, non dependet à posteriori, sed substantia est prior accidente in omni genere: ergo singularitas compositi, quæ vera substantia est, non constituitur per ordinem ad accidens, neque dependet ab accidente tanquam à termino extrinseco; nam id, quod constituitur per ordinem ad aliud, dependet extrinsece ab ipso, ut videre est in potentia respectu obiecti, & in relatione respectu termini; sed substantia non potest dependere extrinsece ab accidente primario, & per se, quia est prior omni accidente, alias substantia esset simpliciter posterior, & accidens esset prius simpliciter; unde esset prior substantia, & non esset prior; esset prior, ut supponimus; non esset prior, quia esset posterior; esset posterior propter hanc rationem,

rationem, quia omne principium, siue sit intrinsecum, siue extrinsecum est prius principio. De intrinsecis patet: materia enim prima, & anima rationalis sunt principia intrinseca hominis, & sunt priores natura homini ipso; terminus est principium extrinsecum relationis prædicamentalis, & causa efficiens est principium extrinsecum effectus, & quia principia licet extrinseca, sunt priora effectu, & relatione; nam relatio non resultat, nisi prius ponantur fundamentum, & terminus, de causa efficiente evidens est: ergo omne principium siue sit intrinsecum, siue extrinsecum, erit prius principio; sed quantitas est principium extrinsecum individuacionis, & constitutionis singularitatis materie primæ, & compositi; nam illud est principium extrinsecum alicuius in ordine ad quod intrinsece constituitur principium, & ideo terminus est principium extrinsecum relationis, & obiectum potentie, quia in ordine ad illa constituuntur in sua prima constitutione relatio, & potentia; sed in prima sua constitutione quatenus singularis est materia prima, & quatenus primo, & per se est principium individuacionis compositi, constituitur per ordinem ad hanc numero quantitatem, & per connotationem ad ipsam: ergo hæc numero quantitas est principium constitutionis materie primæ; sicut terminus est principium constitutionis relationis.

Dices, quantitatem esse priorem intentione, & sic posse esse principium extrinsecum individuacionis materie primæ.

72 Contra primo: ergo quantitas est finis materie primæ, & compositi substantialis: sed hoc est summum absurdum: ergo non potest esse prior in intentione, quam ipsa materia prima. Prima illa consequentia sic patet; quia finis est prior in intentione, & media sunt posteriora eadem intentione, quia media ordinantur ad consequutionem illius, quod primo intenditur, & ideo media ordinantur ad finem, quia sunt rationes, quibus consequitur finis primo intentus, v. g. beatitudo nostra supernaturalis est prior in intentione, quam operationes virtutis, quia est finis consequendus per illas, & ad quem omnis operatio virtuosa dirigitur ut per illam talis beatitudo consequatur, & in Medico sanitas infirmi est prior in intentione omnibus medicinis, quia est finis illarum, ad cuius comparationem ordinantur omnes; vnde id, quod fuerit prius in intentione respectu alicuius, erit finis illius; sed materia prima comparata cum hac numero quantitate est posterior in intentione, & quantitas est prior in intentione: ergo quantitas est finis materie primæ, & compositi substantialis, & materia prima, & compositum erunt media ordinata ad hanc numero quantitatem. Illa minor prima sic probatur: omnis finis ex natura rei est perfectior medijs ordinatis ad illum ex natura sua, v. g. materia, & forma sunt media respectu compositi, & sic compositum est perfectius ipsis; omnes creaturæ sunt media respectu Dei, & Deus est finis omnium creaturarum, quem quis non videat infinita perfectione superare omnes creaturas; Item homo secundum illud Psalmi; *omnia subiecisti sub pedibus eius, volucres cali, pisces maris, &c.* est finis omnium, tam vegetabilium quam sensitivarum creaturarum &c. & ideo est perfectior omnibus illis: ergo omnis finis ad quem ex natura sua ordinantur media, ut ab ipso acci-

pian sunt esse, est perfectior omnibus illis ad talem finem per se primario ordinatis: sed per vos individua substantia completa quatenus talis ordinatur primario, & per se ad quantitatem, &c. ut ab ipsa tanquam fine, & termino, & ab ordine ad ipsam accipiat suum esse singulare substantiale: ergo quantitas erit perfectior simpliciter quam compositum substantiale individuum: sed hoc est summum absurdum; ergo summum absurdum est dicere substantiam completam compositam, v. g. Petrum, ita primario, & per se ordinari ad quantitatem, & cætera accidentia, ut per ordinem ad illa accipiat suam individuacionem substantialem.

73 Secundo contra, quia materia prima, & compositum substantiale sunt priora in intentione, quantitate, & omnibus accidentibus: ergo iterum quantitas non potest esse prior in intentione ipsa materia prima, & composito: hæc consequentia sic patet evidenter; quia idem non potest esse prius, & posterius in eodem ordine, alias sequeretur esse prius, & non prius, posterius, & non posterius simul in eodem ordine, ac proinde in ipso ordine idem esset, & non esset simul, quod est contra evidentissimum illud axioma, impossibile est idem simul esse, & non esse; illa autem sequela sic patet, quia id quod est prius, non est posterius, & id quod est posterius, non est prius: ergo si idem esset prius, & posterius in vno, eodemque ordine: ergo in eodem ordine idem esset prius, & non prius, quod etiam exemplis illustratur. Nam in divinis, quia Patet æternus est prior origine filio, & quia omnis causa est posterior origine filio, & quia omnis causa est prior natura suo effectu, non potest esse posterior natura eodem: ergo in eodem ordine non potest esse idem prius, & posterius. Antecedens primum sic probatur; quia omnia accidentia habent in vestra sententia pro principali Analogato substantiam, imo ideo habent esse accidentia, ut deserviant substantiæ, tanquam aliquid illius, à quo à priori dependent absolute, & simpliciter ad ipsumque ordinantur, ita ut si impossibilis esset substantia impossibilia essent accidentia; quia totum suum esse habent propter substantiam, & ita conservantur, & existunt cum maxima dependentia ab illa, ideoque vocantur entis entia, ad ipsamque substantiam, tanquam ad finem ultimum ordinantur, quod expresse protulit Aristoteles in metaphysica agens de substantia, & de ordine, & attributione accidentium ad illam his verbis: non vero si quispiam, & his illud accommodatum debet indicare substantiam, finem ultimum eorum, quæ accidentia dicuntur, & capite de Substantia in Logica aperte significat accidentia ordinari ad substantiam tanquam ad mensuram illorum. Idem sentit D. Augustinus in categoria de substantia, ubi asserit, substantiam esse finem propter quem habent esse accidentia, & esse ultimum terminum ad quem diriguntur, & ordinantur omnia illa D. August. & Aristotelem sequuntur omnes Doctores, tam Theologi, quam Philosophi in hoc omnes unanimi consensu conspirantes, à quorum autoritate discedere nefas debet iudicari, cum tantum pondus autoritatis evidenti, ac clarissime rationi nitantur, quia perfectio substantiæ excedit nimium quantitatem accidentia, accidentiaque ex natura sua deserviunt substantiæ ut ipsam circumflectant, ab ea serviant substantiæ ut ipsam circumflectant, ab ea que dependant in esse, fieri, & conservari, quodum

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 297

rum simpliciter dependentia à priori evidentissimè indicat, & convincit, non propter aliam rationem habere esse accidentia, nisi propter substantiam, ad cuius servitium ordinantur, ac proinde evidenter colligitur naturam ideo tribuisse esse accidentibus, quia primo intenderat substantiam; unde substantia finis sine dubio erit primo intentus; accidentiaque quasi media ad ipsam; ergo substantia est prior intentione, quam accidentia, quæ ordinantur ad talem substantiam, tanquam ad finem: ergo in eodem ordine intentionis non possunt esse accidentia priora substantia, quia idem non potest simul esse prius, & posterius in eodem ordine causæ, alias esset prius, & non prius, ut diximus, & erit finis, & non finis, quod est summum absurdum.

74 Secundo idem probatur quod supra; nam si accidens, v. g. hæc numero quantitas esset principium extrinsecum, id est terminus ordinis transcendentalis, per quem constituitur primò materia prima in esse singularis, existentiæ materiæ primæ esset posterior existentia quantitatis, unde prius existeret quantitas, quam materia prima, quod quam sit absurdum ipsa experientia evidenter convincit; Quod autem si existentia esset prior, existeret prius, patet manifeste. Quia nihil aliud est existere prius alio, nisi prius habere existentiam, quam aliud; sed in illo casu quantitas haberet prius existentiam, siquidem prior esset existentia huius, quam illius: ergo in illo casu prius existeret quantitas, quam materia prima. Inconveniens illud primum sic probatur: quia quantitatis existentia esset principium existentia singularis materiæ primæ; sed omne principium est prius principio: ergo existentia quantitatis esset prior existentia singularitatis materiæ primæ, quia existentia quantitatis est principium, in ordine ad quod sumit suum esse singularitatis existentia materiæ primæ, seu existentia singularis ipsius. Hæc maior sic probatur: quia accessorium sequitur principale, & modus sequitur modum, cuius modus est; sed existentia est modus essentia; & accessorium respectu illius: ergo debet sequi essentiam in sua constitutione; atqui singularitas materiæ primæ habet pro principio individuationis extrinsecum hanc numero quantitatem, cum in ordine ad ipsam accipiat suum esse: ergo existentia singularitatis; seu individuationis materiæ primæ sumitur in ordine ad existentiam quantitatis, unde de existentia quantitatis erit principium existentia singularitatis materiæ primæ; præcipue quia non est maior ratio, quod singularitas materiæ primæ sumatur in ordine ad quantitatem, & existentia singularitatis illius non sumatur in ordine ad existentiam singularitatis quantitatis, quod exemplo evidentissimò patet; nam quia essentia relationis, v. g. Paternitatis sumitur in ordine ad filium vel ad genitum: eodem modo existentia paternitatis sumitur in ordine ad existentiam filij, vel geniti, & quia existentia paternitatis sumitur in ordine ad existentiam illius termini, existentia geniti, vel filij est principium existentia paternitatis; unde prior est existentia geniti existentia paternitatis, ac proinde prius existit genitum, quam paternitas, quia ex fundamento existente, & termino existente resultat illa; sed similiter singularitas materiæ primæ sumitur in ordine ad quantitatem: ergo existentia singularitatis materiæ primæ sumitur in ordine ad existentiam quantitatis.

R. P. Ideph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

tis, & sic existentia quantitatis erit prior existentia materiæ primæ; sed non erit prior in intentione, ut probatum est: ergo erit prior designatione: ergo prius existet quantitas, quam materia.

75 Tercio probatur idem cum P. Hurt. ad hominem contra Caietanum, quia idem Thomistæ affirmant, & Caietanus cum illis quantitatem, & omnia accidentia individuari in ordine ad subiectum: ergo subiectum non individuatur in ordine ad quantitatem, quia committeretur circulus; nam inquirendo individuationem materiæ recurrit ad singularitatem quantitatis; de hac autem rogatus confugit ad singularitatem materiæ: eodemque revolveris; rogo igitur rationem huius individuationis; quæ si est à substantia huius materiæ: ergo iam universalitas materiæ non singularizatur per quantitatem, quod si per eam singularizatur: ergo quantitas non singularizatur per materiam, quia materia per te totam singularitatem suam mutuatur à quantitate; unde ergo quantitas habet individuationem? quorsum ergo affirmas omne accidens individuari à subiecto?

76 Deinde si materia accipit intrinsecam individuationem in ordine ad quantitatem, non poterit eidem quantitati ullam individuationem communicare, nisi quam ipsa ab eadem accipit quantitate: ergo quantitas non individuatur à suo subiecto, sed à se ipsa præcipue, quia si quantitas individuatur à subiecto: ergo subiectum communicat quantitati propriam suam individuationem subiecti: ergo quando eadem materia prima accipit individuationem à quantitate, recuperat eam, quam illi tribuerat: ergo recuperat materiam suam singularitatem, de hac rogo quid sit?

77 Argumentor principaliter, quia materia prima respicit tanquam primum terminum suæ relationis formam substantialem, & tanquam secundarium accidentalem, v. g. hanc numero quantitatem: ergo suam singularitatem potius sumit in ordine ad formam substantialem, quam in ordine ad quantitatem, potiusque constituitur in suo esse singulari per ordinem ad hanc numero formam, quam ad hanc numero quantitatem; hæc consequentia sic demonstratur; quia constitutio primaria alicuius primarij entis debet sumi necessario in ordine ad primum obiectum, seu terminum, quam in ordine ad secundarium, & in obliquo connotatum; sed singularitas materiæ primæ quatenus singularitas substantialis, constitutioque illius est primaria constitutio primarij entis, & hæc numero forma est primum obiectum, seu primarius terminus, & hæc numero quantitas est secundarius terminus: ergo constitutio materiæ primæ in esse substantia singularis, & individua tanquam constitutio primarij entis (substantia enim comparata cum accidenti est, & vocatur merito primum ens, accidens vero est secundarium, & sic constitutio substantia est constitutio primarij entis) debet necessario sumi ab ordine, & connotatione ad hanc numero formam substantialem potius, quam in ordine ad quantitatem, supposito quod materia prima debeat sumere suam individuationem in ordine ad aliud, quod an verum sit, postea videbitur: hæc maior sic probatur, quia scientia divina respicit ut primum obiectum Deum, & secundarium creaturas, minime constituitur in esse sapientis per connotationem ad obiectum secundarium, sed potius per connotationem ad obiectum

P p ctum

Deum primum, quod est Deus, & quia charitas respicit ut obiectum primum Deum, & secundarium creaturas, non constituitur in esse charitatis per ordinem ad creaturas primum, & per se, sed potius per ordinem ad Deum, & sic vocatur & est virtus Theologica, id est virtus agens de Deo, cuius totum suum esse tendit in illum, & visio beatifica tendit in Deum ut in obiectum primum, à qua tendentia constituitur primum in esse beatitudinis, & visionis beatificæ, & non per ordinem ad creaturas, quæ sunt obiectum secundarium talis visionis, alias primum, & formaliter non esset beatitudo, quæ ex sua intrinseca ratione petit esse consequentem formalem ultimi finis, qui est Deus. Tandem intellectus habet pro obiecto primum ens reale, & pro obiecto secundario ens rationis, de quo nullus potest dicere, quod specificetur, & sumat suum esse primumque constituitur per ordinem ad ens rationis, & non ad ens reale, quod est primum obiectum.

78 Et ratio evidens à priori est, quia constitutio primaria alicuius relativi transcendentalis debet esse per primariam relationem, & per primariam constitutionem, quia constitutio est per id, quod datur in constituto, vel per id, quod pertinet ad illud: ergo primaria constitutio debet esse per id, quod primum est in constituto, & per id, quod primum pertinet ad ipsum; sicut v.g. quia constitutio hominis in esse hominis est primaria tam physice quam metaphysice, est per id, quod primum reperitur in constituto, metaphysice per animal, & rationale, physice per materiam, & formam rationalem, de quibus prædicatis tam physiceis, quam metaphysiceis, nullus potest dubitare, quod primo reperiantur in homine, & ratio est, quia sicut se habet id, quod est in constituto ad constitutionem ut sic, ita se habet, quod primum est in constituto ad primariam constitutionem illius, sicut quod secundario reperitur in constituto ad secundariam constitutionem; sicut albedo, quia secundario reperitur in homine, secundario constituit ipsum: ergo quod primum reperitur primario constituit, & primum pertinet ad primariam constitutionem, alias nihil esset à quo primum aliquid constitueretur: nam vel esset, quod reperitur in subiecto ut sic, & hoc non, quia hoc constituit ut sic, vel esset quod secundario reperitur in constituto, & hoc etiam non, quia pertinet ad secundariam constitutionem, & per vos non primum constituit quod primum reperitur in constituto: ergo nihil est, quod possit id primum constituere, quia non est medium inter esse ut sic in constituto primum esse, & secundario existere in ipso: ergo ne hoc absurdum sequatur, videlicet quod nihil primum constituat, alias nulla erit, & nihil primum constitutum, quod est absurdum, & contra evidentem experientiam, dicendum est primum constitutum constitui per id, quod primum est in constituto, & primum pertinet ad ipsum; sed in materia prima, quæ constituta est in esse singularis primum est connotatio ad formam substantialem, quam connotatio ad formam accidentalem, ut est quantitas. Item primum pertinet ad materiam primam formam substantialem, & secundario pertinet forma accidentalis, quæ quantitas est: ergo primaria constitutio materie primæ inesse individue substantialiter sumitur in ordine ad formam substantialem, quam in or-

dine ad formam accidentalem, qualis est quantitas.

Confirmatur, id quod in executione est primum, & principalius, est etiam in intentione primum; sed forma substantialis in executione, & dum actu existit, est primaria, & principalior ad individuationem compositi: ergo in intentione est etiam primaria, & sicut quantitas in executione est secundaria; sed materia prima debet sumere suam individuationem ab eo, quod est primum, & non ab eo, quod secundarium est, tam in intentione, quam in executione: ergo debet sumere illam à forma substantiali, & non à quantitate.

SVBSECTIO V.

Ultimum argumentum principale ponitur, & quidem efficacissimum in hac materia.

Ultimo argumentor sic, & ante probationem 79 advertito, quod in sententia Thomistica materia prima non est immediate, ac primum causa activa, vel passiva quantitatis, quia neque efficit neque recipit quantitatem, quia quantitas recipitur in toto composito, & sic vel producitur ab illo, vel à generante, quod probabilius iudicant Thomistæ, ex quo sequitur aliud maxime notandum, quod in illorum sententia materia prima prius respicit formam substantialem, quam quantitatem, tam ordine intentionis quam executionis, quia formam substantialem respicit per se tanquam finem, & primum; formam autem accidentalem secundario, & per accidens. Tunc sic argumentor, Materia prima respicit prius hanc formam equi, quam hanc quantitatem: ergo non est hæc materia ratione huius quantitatis. Probatur consequentia; materia pro illo priori pro quo respicit hanc formam equi, & pro quo non intelligitur respicere hanc quantitatem, est hæc formaliter: ergo non est hæc ratione quantitatis. Antecedens probatum est iam, quia materia prima respicit hanc formam equi ut causa illius: sed omnis causa propter talis, est singularis, & individua: ergo materia prima pro illo priori, pro quo respicit hanc numero quantitatem, est hæc singularis, & individua, & ita intelligitur: ergo non ratione quantitatis. Probatur consequentia, omne illud, quod pro aliquo priori habet effectum aliquem formalem, vel quasi formalem, non potest habere illud ab aliquo posteriori, quod non intelligitur pro illo priori; sed materia prima pro illo priori pro quo respicit hanc formam substantialem, habet effectum formalem singularitatis, & individuationis, & quantitas est posterior, & non intelligitur pro illo priori: ergo materia prima pro illo priori non habet effectum formalem singularitatis, & individuationis à quantitate: ergo est individua ratione sui.

Dices, quod materia prima pro illo priori respicit quantitatem virtualem, licet non respiciat quantitatem formalem.

Sed contra primo, quantitas virtualis est eadem materia prima ut explicant adversarij; sed materia prima est hæc ratione quantitatis virtualis: ergo est hæc ratione propriæ entitatis, quod maxime abhorrent adversarij. Maior est sententia adversariorum, ut dictum est, & etiam minor;